

RAN - 1901130503030001

RAN-1901130503030001

M.A. (Sem. III) Examination October - 2023

History : Paper 13

Agrarian and Village History of Colonial India 1757 - 1947

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.

Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.A. (Sem. III)

Name of the Subject :

History : Paper 13

Agrarian and Village History of Colonial India 1757 - 1947

Subject Code No.: 1901130503030001

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- (2) પ્રશ્ન નંબર 1 ફરજિયાત છે.
- (3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ પાંચ)

(10)

- (1) સંસ્થાનિક ભારતના ગ્રામ્ય અને કૃષિ વિષયક ઇતિહાસનો સમયગાળો જણાવો.
- (2) મહાલવારી મહેસુલી પદ્ધતિ ક્યારે અને ક્યાં દાખલ કરવામાં આવી?
- (3) ક્યા ગવર્નર જનરલે બંગાળ બિહાર અને ઓરિસ્સામાં કાયમી ધોરણે ક્યારે જમાબંધી દાખલ કરી?
- (4) કૃષિ વાણિજ્યકરણની ત્રણ અસરો જણાવો.
- (5) સિંચાઈ બાંધકામો માટે લિંટ સરકારને ક્યારે અને કોણે બજારમાંથી લોન પ્રાપ્ત કરવાની સત્તા આપી?
- (6) સહકારી પ્રવૃત્તિઓની ત્રણ ખામીઓ જણાવો.
- (7) સાંસ્થાનિક ભારતમાં કારીગરોની સ્થળાંતર પ્રવૃત્તિની ત્રણ અસરો જણાવો.

પ્રશ્ન-2 બ્રિટિશ સમય દરમિયાન ભારતમાં વિકાસ પામેલી રૈયતવારી અને મહાલવારી (13)
પદ્ધતિનો ખ્યાલ આપી તેની અસરો ચર્ચો.

અથવા

પ્રશ્ન-2 સાંસ્થાનિક ભારતમાં ખેતીના વાણિજ્યકરણનો અર્થ આપી વાણિજ્યકરણ સર્જનારા (13)
પરિબળો વર્ણવો.

પ્રશ્ન-3 સંસ્થાનવાદી ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિના સંજોગો જણાવી તેનો વિકાસ અને તેની (13)
ખામીઓની ચર્ચા કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-3 સાંસ્થાનિક ભારતમાં અંગ્રેજોની નવી ખેત વિષયક નીતિને કારણે ગ્રામીણ સમાજમાં (13)
આવેલા પરિવર્તનો જણાવો.

પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) (14)

- (1) 18મી સદીનું ભારતનું કૃષિ અર્થતંત્ર
- (2) કૃષિ આધારિત ઉદ્યોગોનો વિકાસ
- (3) સાંસ્થાનિક ભારતમાં દુષ્કાળની ગ્રામીણ સમાજ પર થયેલ અસરો
- (4) સાંસ્થાનિક ભારતમાં ખેત ગુલામોની અવદશા

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Question No. 1 compulsory.
- (2) Figures to the right indicate Full marks of the questions.

Q-1 Answer the following questions briefly : (Any five) (10)

- (1) State the period of rural and agricultural history of colonial India.
- (2) When and where to introduce the Mahalwari revenue system?
- (3) Mention three reasons for the decline of small scale industries in domestic India.
- (4) State three effects of commercialization of agriculture.
- (5) When and who empowered the Government of India to obtain loans from the market for irrigation projects.
- (6) State three disadvantages of cooperative activity.
- (7) State three effects of migrant activity of artisans in colonial India.

Q- 2 Give an idea of the Raiyatwari and Mahalwari system developed in India during the British period and its effects on the churches. **(13)**

OR

Q-2 Give the meaning of commercialization of agriculture in colonial India and describe the factors that led; to commercialization. **(13)**

Q-3 State the circumstances of co-operative activity in colonial India and discuss its development and its shortcomings. **(13)**

OR

Q-3 State the changes in rural society due to the new agricultural policy of the British in colonial India. **(13)**

Q-4 **Write Short Notes. (any Two)** **(14)**

- (1) Agrarian economy of 18th century India
- (2) Development of agro-based industries
- (3) Effects of drought on rural society in institutional India
- (4) Implications of Migrant Activity of Artisans in Colonial India

---